

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

روزنامه

دوشنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۴ • ۶ ذی‌الحجه ۱۴۴۶ • ۲ ژوئن ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۱۲۵ • ۱۲ صفحه •
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۲ • اذان مغرب ۱۹:۰۶ • اذان صبح فردا ۳:۰۵ • طلوع آفتاب ۴:۴۹

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

کاشان و تمدن سیلک در معرض زلزله

مهدی زارع

سیلک - حدود دو هزار سال پیش از میلاد - با زوال سیلک IV هم‌زمان است. هنوز هیچ مطالعه‌ای درباره ترانشه‌ها به‌طور قطعی رویداد حدود دو هزار سال پیش از میلاد را به گسل کاشان مرتبط نکرده است. تعیین دوره بازگشت زلزله‌های بزرگ روی گسل کاشان یا گسله‌های سامانه گسله قم-زفره تاکنون به دلیل دردسترس نبودن داده‌های دیرینه‌لرزه‌شناسی و مقیاس‌های زمانی طولانی، همچنان چالش‌برانگیز است. با این حال، از رفتار زمین‌ساخت منطقه‌ای و لرزه‌خیزی تاریخی، می‌توان به برآوردهایی رسید. هیچ زلزله بزرگ دیگری که به طور قطعی در تاریخ ثبت شده، به گسل کاشان مرتبط نشده است. سامانه گسل قم-زفره (مرتبط با لرزه‌خیزی کاشان) احتمالا برای رویدادهای با بزرگی ۷ یا بیشتر از ۷، فواصل بازگشتی حدود چهار هزار سال دارد. از سوی دیگر رویدادهای کوچک‌تر با بزرگای ۶ تا ۶.۵ فراوان‌تر هستند و به طور بالقوه هر چندصد

تهاجمات گروه‌های مختلف هند و اروپایی و تغییرات مسیر تجاری در متروکه‌شدن سیلک تا سال ۱۰۰۰ پیش از میلاد نقش داشتند. فرهنگ‌های بعدی، مانند عیلامی‌ها و مادها، میراث سیلک را جذب کردند. تپه سیلک که در قرن نوزدهم دوباره کشف شد، اکنون یک مکان باستان‌شناسی کلیدی است و آثار باستانی آن در موزه‌هایی مانند لوور و موزه ملی

ایران به نمایش گذاشته شده است.

گسل کاشان قطعه گسله‌ای به طول حدود ۸۸ کیلومتر و بخشی از سامانه گسله قم-زفره است که در مجاورت کاشان قرار دارد و از کنار محوطه تپه سیلک می‌گذرد. سازوکار آن فشاری، با مؤلفه امتدادلغز راستگرد است. نزدیکی تپه سیلک به این گسل، آن را به مظنون اصلی زلزله (زلزله‌هایی) تبدیل می‌کند که به ایسن محوطه آسیب رسانده‌اند. در سده‌های اخیر مهم‌ترین رخداد شدید زمین‌لرزه ۱۷۷۸ کاشان با بزرگای برآوردشده ۶.۰ است که به احتمال فراوان به جنبایی همین گسله کاشان مربوط است. این رخداد در ۱۵ دسامبر ۱۷۷۸، جان حدود هشت هزار نفر را در شهر کاشان گرفت و تقریبا تمام خانه‌ها، ساختمان‌های اصلی و قلعه‌های شهر و برج و باروهای قلعه جلایی را ویران کرد، اما به دستور کریم‌خان، قلعه توسط عبدالرزاق‌خان، فرماندار کاشان، دوباره تعمیر شد و دو دروازه به پنج دروازه قلعه اضافه شد. زلزله باستانی

با زمین‌لرزه اول فروردین ۱۴۰۴ در نزدیکی جزن، در شهرستان نظدر در جنوب کاشان و رخداد چندین پس‌لرزه در همان محدوده، توجه مجددی به خطر و ریسک زلزله در محدوده کاشان ضروری است. تمدن سیلک، در تپه سیلک که در محدوده شهری کاشان امروزی قرار گرفته یکی از قدیمی‌ترین مراکز شهری در فلات ایران بوده است. این تمدن که از حدود شش هزار تا ۵۰۰ سال پیش از میلاد مسیح شکوفا بوده از دوران نوسنگی تا عصر آهن با نمادهای پیشرفت در سفالگری، متالورژی و معماری و یک زیگورات تعریف شده است. این مکان که به سیلک اول (نوسنگی، شش هزار تا پنج هزار و ۵۰۰ سال پیش از میلاد مسیح) تا سیلک ششم (عصر آهن، هزار تا ۵۰۰ سال پیش از میلاد مسیح) تقسیم می‌شود، منعکس‌کننده تکامل صنایع دستی، به‌ویژه در سفال‌های منقوش و ابزارهای مسسی است. عصر آهن یک دوره تاریخی مهم است که با ظهور و گسترش استفاده از آهن برای ابزار و سلاح، پس از عصر برنز است. حدود هزار و ۲۰۰ سال پیش از میلاد، پس از فروپاشی اواخر عصر برنز آغاز شد. زیگورات سیلک حدود سه هزار سال پیش از میلاد مسیح ساخته شد. کاوش‌های رومن کیرشمن (دهه ۱۹۳۰) و بعدها تیم‌های ایرانی-فرانسوی، دیوارهای فروخورته، لایه‌های جابه‌جاشده و لایه‌های ترک ناگهانی را آشکار کرد که نشان‌دهنده زلزله است. فرض بر این است که یک زلزله بزرگ در حدود پایان هزاره سوم پیش از میلاد (حدود دو هزار پیش از میلاد) سیلک چهارم را ویران کرده، به زیرساخت‌ها آسیب رسانده و سامانه‌های اجتماعی-اقتصادی را مختل کرده است. زلزله زوال را تسریع کرده ولی عوامل دیگری مانند تغییرات اقلیمی،

با وجود انتشار خاموشی از سوی شرکت برق، بسیاری از شهروندان مشهدی از عدم پایبندی به این برنامه کلاه‌مند هستند. در این میان مغازه‌داران که برای تنظیم ساعات کاری و مدیریت تجهیزات برقی خود به جدول خاموشی استناد کرده‌اند، از این بی‌نظمی آسیب دیده‌اند و این خاموشی‌های خارج از برنامه باعث خرابی محصولات آنان شده است. عکس: سپیده مهاجر، ایسنا

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com

محله‌های تاریخی متراکم، آسیب‌پذیری را افزایش می‌دهد. روستاها و شهرهای کوچک‌تر (مانند قین، نوش‌آباد، قمصر)، سکونتگاه‌های غیررسمی یا خانه‌های بنایی غیرمستحکم و مدارس، بیمارستان‌ها و بازارها از مهم‌ترین عناصر آسیب‌پذیری کاشان هستند. حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد از ساختمان‌های کاشان، خانه‌های خشتی یا گلی تاریخی هستند که در هنگام لرزش‌های شدید بسیار آسیب‌پذیرند. حداقل هزار مکان تاریخی، از جمله تپه سیلک، باغ فین و مساجد چندصد ساله، با آسیب‌های جبران‌ناپذیری روبه‌رو هستند. آسیب به اماکن تاریخی می‌تواند بخش گردشگری را که سالانه حدود یک میلیون بازدیدکننده جذب می‌کند، ویران کند. ترک‌دین خطوط لوله گاز در مناطق مسکونی می‌تواند آتش‌سوزی‌های غیرقابل کنترلی را شعله‌ور کند. برای برنامه‌های مقاوم‌سازی، اولویت‌بندی برای سازه‌های مهم و ساختمان‌های خشتی تاریخی و زیرساخت‌های حیاتی (مانند بیمارستان‌ها، مدارس)، برنامه‌ریزی کاربری زمین، محدودکردن ساخت‌وسازهای متراکم در نزدیکی گسل، آموزش همگانی و برگزاری مانورها و آموزش‌های اجتماعی و توسعه سامانه‌های هشدار اولیه، پیاده‌سازی حسگرهای لرزه‌ای مبتنی بر اینترنت اشیا در کاشان قابل انجام و لازم است.

اگر زمین‌لرزه‌ای مشابه زلزله ویرانگر تپه سیلک در کاشان تکرار شود، می‌توان انتظار تلفات ۱۰ تا ۳۰ هزار نفر و خسارتی معادل ۵ تا ۱۵ میلیارد دلار و ضرر اقتصادی ۲۰ تا ۳۰ درصد کاهش تولید ناخالص داخلی برای اقتصاد شهرستان که حدود ۵۶ هزار نفر برآورد می‌شود را در نظر داشت.

سال رخ می‌دهند. سوابق تاریخی در ایران نشان می‌دهد که زلزله‌ها گاهی اوقات به‌صورت خوشه‌ای رخ می‌دهند. توجه شود که شهر کاشان آسیب‌پذیر است. آخرین زلزله شدید (۱۷۷۸) با بزرگای ۶.۰ حدود ۲۵۰ سال پیش رخ داده است. اگر دوره بازگشت برای چنین زمین‌لرزه‌ای حدود هزار سال در نظر گرفته شود، گسل ممکن است در حال حاضر در مرحله «بین‌لرزه‌ای متاخ» باشد و تنش در حال انباشته‌شدن باشد. خانه‌های تاریخی و بناهای خشتی تاریخی در شهر قدیمی کاشان همچنان بسیار آسیب‌پذیر هستند. برای تعیین سطح دقیق خطر لرزه‌ای و حفاری گسل کاشان برای شناسایی رویدادهای گسیختگی گذشته و زمان‌بندی آنها، پایش گسل‌ها بر پایه اندازه‌گیری تجمع کرنش فعلی برای اصلاح تخمین‌های نرخ لغزش گسل‌ها و کاوش در وقایع‌نامه‌های ایرانی - اسلامی برای زلزله‌های ثبت‌نشده قبل از ۱۷۷۸ لازم است به دقت انجام شود. گسل کاشان با توجه به موقعیتش محتمل‌ترین نامزد برای لرزه‌ای است که تپه سیلک را ویران کرد. قرارگرفتن جمعیت و اموال در معرض زلزله بزرگ در امتداد گسل کاشان به دلیل نزدیکی گسل به شهر کاشان (با جمعیت حدود ۵۰۰ هزار نفر که برای سال ۱۴۰۴ برآورد می‌شود) و سکونتگاه‌های اطراف که جمعیت شهرستان به حد ۵۶۰ هزار نفر برآورد می‌شود - همراه با شهرنشینی سریع، زیرساخت‌های قدیمی و

اتفاق خوانی

وقتی دندان‌پزشکان نگران هستند

به دلیل مشکلات اقتصادی در بررسی می‌کرد، در اکسیدای امسال بسیار مشهود بود که نشانه نگرانی جامعه دندان‌پزشکی از دسترسی مردم به حق سلامت است. این نگاه جامعه‌نگر جامعه دندان‌پزشکی در کنگره‌ای که کاملا با اتکا به بخش خصوصی و پشتیبانی مالی شرکت‌های خصوصی و انجمن‌های علمی غیردولتی برگزار می‌شود، نشانه دغدغه‌مندی اخلاقی، صنفی و تمایل به مشارکت مدنی یک صف برای تأثیر مثبت در سطح جامعه و نگرانی عمیق از وضعیت موجود است. دندان‌پزشکان سیاست‌گذار بخش سلامت بهداشت دهان مردم نیستند و متولی رسمی سلامت در جامعه، دولت و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است که تقریبا انحصار کامل را در سیاست‌گذاری سلامت کشور بر عهده دارد. ورود انجمن‌های علمی جامعه دندان‌پزشکی که قدرت اجرایی چندانی در مقایسه با دولت ندارند، در حد طرح مسائل جامعه‌نگر که کنگره‌ها و هشدار درباره مسئولیت در برابر سلامت جامعه به نظر می‌رسد حداقل بتواند در مقیاس فردی روی دغدغه‌های سلامت مسئولان (که برخی از آنها از قضا دندان‌پزشک هم هستند) تأثیر مثبت بگذارد و آنها را نسبت به فاجعه سلامت دهان و دندان مردم به‌ویژه اقشار فرودست محروم از خدمات پیشگیری و درمانی، حساس‌تر کند.

روان‌خوانی

تنگنای مدرک

خود را به حلقه آشنایی سپرده است و آنکه باید توپ را بگیرد و این کار را تمیز پایتخت کشورها را نام برد و از درک ارتباط برخی امور ساده عاجز است. همان مردی که سال‌ها در زمین‌های خاکی و چمن‌های خیس، در برابر توپ‌هایی ایستاد که بسیاری تاب‌توان مواجهه با آنها را نداشتند؛ مردی که شغل و تخصصش روشن و معلوم است. حکایت این سرزمین، قصه آدم‌هایی است که هرچند در جایگاه خود محفوظاند، اما دل در گرو جاهای دیگری دارند. در سرزمینی زندگی می‌کنیم که ماهی را از آب می‌گیرند، به شاخه درخت می‌پنندند و از او انتظار پیرواز دارند. پرنده را در آب می‌اندازند و توقع شنا می‌کشند. و آنان که باید کشتی را به سلامت به مقصد برسانند، نه سکان را می‌شناسند، نه دریا را و نه از وزش باد خبری دارند. به این امید که چون سایه‌ای پشت سرشان است، هیچ موجی قادر به تکان‌دادن‌شان نخواهد بود. برای آنکه صدای مسافران بلند نشود، گاه به گاه، کسی را به میان عرشه می‌آورند؛ کارگری، بازیگری، بازیکنی. از او پرسشی بی‌ربط می‌پرسند و با صفا و سادگی او، مردمان را به تماشا و خنده وامی‌دارند. به این امید که حواس‌ها از ناخداهایی که راه را کم کرده‌اند، منحرف شود. در اینجا، سال‌هاست که توانمندی جای

بگاه پاکزاد: در این روزها، مردم به دروازه‌بانی می‌خندند که نمی‌توانند پایتخت کشورها را نام ببرد و از درک ارتباط برخی امور ساده عاجز است. همان مردی که سال‌ها در زمین‌های خاکی و چمن‌های خیس، در برابر توپ‌هایی ایستاد که بسیاری تاب‌توان مواجهه با آنها را نداشتند؛ مردی که شغل و تخصصش روشن و معلوم است. حکایت این سرزمین، قصه آدم‌هایی است که هرچند در جایگاه خود محفوظاند، اما دل در گرو جاهای دیگری دارند. در سرزمینی زندگی می‌کنیم که ماهی را از آب می‌گیرند، به شاخه درخت می‌پنندند و از او انتظار پیرواز دارند. پرنده را در آب می‌اندازند و توقع شنا می‌کشند. و آنان که باید کشتی را به سلامت به مقصد برسانند، نه سکان را می‌شناسند، نه دریا را و نه از وزش باد خبری دارند. به این امید که چون سایه‌ای پشت سرشان است، هیچ موجی قادر به تکان‌دادن‌شان نخواهد بود. برای آنکه صدای مسافران بلند نشود، گاه به گاه، کسی را به میان عرشه می‌آورند؛ کارگری، بازیگری، بازیکنی. از او پرسشی بی‌ربط می‌پرسند و با صفا و سادگی او، مردمان را به تماشا و خنده وامی‌دارند. به این امید که حواس‌ها از ناخداهایی که راه را کم کرده‌اند، منحرف شود. در اینجا، سال‌هاست که توانمندی جای

آکادمی

اهمیت انتخابات نظام پزشکی ۱۴۰۴

بابک زمانی

نورولوژیست

بار دیگر موعد انتخابات سازمان نظام پزشکی فرامی‌رسد؛ سازمانی که قرار بوده در عین حال که سازمان صنفی پزشکان است، حافظ سلامت مردم و در ارتباط با حکومت باشد. اما از سال‌ها پیش که استقلال سازمان به طور کامل از دست رفت (دقیقا از سال ۱۳۴۵) تا همین امروز به عنوان بخشی از حاکمیت در آمد که در فکر تسبیلاتی برای جامعه پزشکی هم هست. سازمانی که در بهترین حالت پیگیر برخی منافع جامعه پزشکی است اما از آنجا که استقلال و اقتداری ندارد، از ایفای این هدف هم در بهترین حالت تنها ناصحی است که مسئولان را نصیحت می‌کند، نه نیرویی که تصمیم‌سازان مجبور باشند به حساب آورند.

مسئولان سازمان در طول دوره‌های گذشته به‌جای تکیه بر جامعه پزشکی و تهدید مسئولان به واکنش این جامعه، فقط به پیگیری مسائل و استفاده از لابی و روش‌هایی نظیر آن مشغول شده‌اند. هرچه لابی قوی‌تر و پیگیرانه‌تر، افتخار‌آمیز‌تر. خود سازمان هم گویا ریشه‌های اقتدار خود را نمی‌شناسد یا در طی طریقی چندساله در بیراهه آن را فراموش کرده یا اعتقادی به آن ندارد. از همین روست که هر بار همه از مشارکت پایین جامعه پزشکی نگران می‌شوند و تلاش می‌کنند آن را افزایش دهند و به این نکته اساسی توجه نمی‌کنند که جامعه پزشکی سازمان نظام پزشکی ایران را تشکل صنفی‌ای که فعالیت صنفی آن را متشکل و با سبیر اعضا این جامعه هماهنگ کند نمی‌بیند و بدین لحاظ کاندیداها را هم اشخاصی می‌بیند که برای پیوستن به بخشی از حاکمیت کاندیدا می‌شوند و نه به عنوان نماینده جامعه پزشکی که قرار است برای دست آوردن نوعی اقتدار صنفی متکی بر حمایت و کنش اجتماعی پزشکان فعالیت کنند.

تا وقتی این رویکرد اساسی در پارادایم یا گفتمان سازمان انجام نشود، هرکه باشد در بر همان پاشنه خواهد چرخید به‌ویژه در مورد جامعه‌ای که سیاست نیاموخته و اصول فعالیت مدنی را به شکلی سنتی و ناخود آگاه زیر پا می‌گذارد. استفاده از نهادهای قانونی و رسمی آنجا که اندک منفذی ولو فقط به عنوان یک تریبون باز می‌شود، یک اصل اساسی در جنبش و فعالیت مدنی است، حتی اگر آن نهاد به شکل سنتی بخشی از حاکمیت شده باشد. حتی اگر آن نهاد در طی سالیان در تار عنکبوتی از شوراها و کمیسیون‌های پیچ در پیچ و ناکارآمد شده باشد. بنابراین جامعه پزشکی ایران وظیفه دارد در راستای مسئولیت‌های اجتماعی خود تلاش کند تا سازمان قانونی نظام پزشکی موجود را به محملی طبیعی برای اهداف صنفی خود که چیزی جز ارتقای کیفیت سلامت در کشور نیست تبدیل کند. از این روست که نمی‌توان به انتخابات سازمان بی‌تفاوت بود و چنین منفذی را که چند سال یک بار باز می‌شود، نادیده گذاشت.

دو خبر

۴۰۰۰

اثر

رئیس سازمان بازرسی با اشاره به چالش‌ها در مرمت و تعیین حریم آثار تاریخی بیان کرد: «در حال حاضر از مجموع بیش از ۳۴ هزار اثر ثبت‌شده، تنها حدود چهار هزار اثر دارای حریم مصوب هستند». او افزود: «براساس بند (خ) ماده ۸۳ برنامه هفتم پیشرفت، شناسایی و ثبت حداقل حدود ۱۵۰ نقطه مرتبط با انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و میادین حماسه‌آفرینی، به‌عنوان میراث معنوی ملی الزامی است».

یک میلیون گیک‌بایت به ثانیه

ایسنا: به نقل از آی‌ای، رکورد جهانی سرعت اینترنت بار دیگر توسط ژاپنی‌ها شکسته شد و آنها توانستند به سرعت یک میلیون گیک‌بایت در ثانیه در فاصله بیش از ۱۸۰۰ کیلومتری برسند. این یعنی ۱۰ هزار فیلم با کیفیت 4K تنها در یک ثانیه دانلود شد.